

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal:
KASSA
Kossuth Lajos-utca 16.

Szerkesztőségi
telefon: 150. sz

NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉS:

Helyben:
Egy évre . . . 14.— korona
Fél évre . . . 7.—
Negyedévre . . . 3:50

Vidéken:
Egy évre 20 korona
Fél évre 10
Negyedévre . . . 5
Egyes szám ára 4 fill.

Hirdetések felvételeinek: A kiadóhivatalban, Kossuth Lajos-utca 16. szám alatt. (Befizetést a Fazekas-utcaról.) Telefon 150. szám

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MURÁNYI JÓZSEF.

Kapható minden dohánytözsében.
Megjelenik délután 5 órakor.

Demokrácia és Negyvennyolc.

Irta: Kalmár Antal.

Az emberek tévedésben vannak, amikor azt hiszik, hogy a demokrácia és a Negyvennyolc egy dolog. A Negyvennyolc: több — a demokrácia: kevesebb.

Majd megmondjuk mindjárt, hogy miért?

A demokrácia nem más, mint megvalósítása az emberi jogoknak. Kimeríti az a tizenhét pont, amit a nagy francia forradalom idejében Lafayette szerkesztett meg. Ennél többet a XX. század demokratái sem tudnak felmutatni.

Ellenben a Negyvennyolc nem más, mint küzdelem Magyarország teljes állami függetlenségéért, a pragmatika szankció közjogi keretein belül. De mivel Kossuth Lajos negyvennyolca az emberi jogok jegyében született meg, ennél fogva a Negyvennyolcban benne vannak mindazok az emberi jogokért folyó küzdelmek is, amelyeket a nagy francia forradalom irt zászalajára.

Amíg tehát a demokrácia: küzdelem az emberi jogokért, addig a Negyvennyolc: küzdelem az emberi jogokért és ezenkívül még Magyarország függetlenségéért.

Ezzel és ennyivel több a Negyvennyolc.

Aki tehát nálunk azt mondja, hogy én demokrata vagyok, annak én tisztelem és becsülöm az elvét, de én annak azt mondom, hogy én több vagyok, mert én meg 48-as vagyok.

Az eredmény tehát az, hogy a demokráciában nincs benne a Negyvennyolc — ellenben a Negyvennyolcban benne van a demokrácia.

Nem akarják hinni?

No majd hozunk fel egy világos példát.

Minthogy a demokrácia, vagyis az emberi jogokért való küzdelem az egész világon ugyanazokat az elveket vallja: tehát lehetnek Ausztriában is demokraták. Nemcsak lehetnek, de vannak is. No most már az osztrák demokrata ugyanazon fontos elvekért küzd, amiért küzd a magyar demokrata: az emberi és polgári jogok egyenlőségéért,

Egyenlő jog, egyenlő kötelesség, egyenlő szabadság. Ámde az osztrák demokrata mégis perhorreszkálja a Negyvennyolcát, perhorreszkálja Magyarország állami függetlenségét, mert szerinte a demokráciában nincs benne Magyarország közjogi függetlensége.

Aminthogy nincs is benne és így vitathatatlan, hogy az osztrák demokráciának igaza van.

Szükséges dolog a demokrácia, de magában véve egyetlenegy nemzetnek se lehet sem politikai, sem közjogi programja. Még a franciáknál sem volt, ott is az a tizenhét pont csak melléklete volt a forradalom első alkotmányának. Mert a demokrácia olyan mint a só, amelynek minden ételben kell lenni, de magában véve nem étel. Nem is állítható ma föl olyan intézmény, a mely szervezetében mellőzhetné a demokratizmust, vagyis azt a sót, amelynek minden konkrét intézményben benne kell lennie.

A magyar országgyűlésen is van egy magát demokrata pártnak nevező párttöredék. Ami Vázsonyiék programjában benne van: annak minden betűjét aláírom én is. De ami nincs benne? Benne van-e az 1790: X. és az 1848: III. törvénycikk?

Mert nekem és nekünk ez is kell, sőt legeslegelső sorban csakis ez kell.

Azért legelső sorban, mert az emberi és polgári jogok tizenhét pontja állami életünkben többé-kevésbé már megvalósított; van ugyan még sok hiányosság, de azért ma már a szentháromság előtt nem huzhat bennünket a szolgabíró deresre, — ellenben az 1790: X. és az 1848: III. törvénycikk rendelkezéseitől annyira állunk, mint az ég a földtől.

De meg azért is ez kell első sorban, mert mikor 1884-ben az országos függetlenségi és 48-as párt kiküldötte Helfy Ignácot Kossuth Lajoshoz Turinba, hogy adjon a pártnak programot, akkor Kossuth a következőket mondotta:

„Azt ajánlom önöknek, hogy a függetlenségi és 48-as párt programjával egyedül csak az 1790: X. és az 1848: III. törvénycikket tüzzék ki. Se többet, se kevesebbet.“

Nos, evvel a két törvénnyel hogyan állanak a demokraták?

Vallják?

Mert ha nem vallják, akkor nem kell demokrata párt; ha pedig vallják, akkor közjogi pleonasmus a létezésük, mert csak azt vallják, ami a Negyvennyolcban is benne van.

Ámde látta-e valaki a demokrata párt megállapított és nyilvánosságra bocsájtott programját?

Kijelentem pedig azt, hogy nem helyeslem Benedek Jánosnak a függetlenségi pártkörből való kitudzko-

lását. Nem helyeslem pedig azért, mert Benedek János első sorban ezt a két törvényt vallotta politikai és közjogi programjának alapjául.

Hová fejlődünk?

Kassa jövő képe

Miért nincs városfejlesztési tervzet?

Soha még úgy fejvesztetten, tervszerületlenül s így persze célszerűtlenül város nem fejlődött, mint Kassa, épen napjainkban. Még évszázadokkal annakelőtte is, mikor mindenesetre kevésbé praktikusak és előrelátók voltak az emberek, — vagy pardon, nem is voltak, de érthető lenne, ha azok lettek volna, — (ma bölcs városi előjáróink vannak mögöttük e téren) — szóval még régesrégén is előrelátással építették a várost. Meg kell nézni egy váromot, és félreismerhetlen nyomait leli benne az ember a számító tervszerűségnek, ha pedig egy ép tervrajz kerül a kezünkbe régi városok beosztásáról, mindenütt reabukkanunk benne a tapasztalatok érvényesítésére, a célszerűség utáni törekvésre. Kassa multja is elég bizonyosság erre.

Mikor még fallal volt körítve, az akkori hadászati célszerűségnek megfelelően, falai irányát követték a körbefutó utcák is. A Galamb utca s ennek folytatása a Virág utca, továbbá a Harang és Fazekas utcák ezt mutatják. De nemcsak így főszerkezetében, hanem a legmesszebb menő részleteiben is követte az előre megállapított tervszerűséget az építkezés, minden tekintetben. Szóval respektálta kiki a célszerűséget, mert elsősorban a hatóság respektálta azt.

Ma? — Ugyancsak követi a lakosság az előjáró hatóságot — a fejvesztett, tervszerületlen építkezésben, a józan előrelátás, negligálásában, a mai követelmények nem respektálásában. Avagy talán nem így van? Szívesen vennék, ha valaki az ellenkezőt bizonyítaná be, bár nem áltatjuk magunkat hiu reményekkel, — tudjuk, hogy senki sem vállalkozik erre, — ami a lehetetlennel egyenlő. Mert annyi letagadhatatlanul bizonyos, hogy városfejlesztési terv nincsen Kassán. Mindenki oda és úgy építi a házat, ahogy kedve tartja. Az új városrészek utcái szűkek, terei nincsenek, utcák össze-vissza nyílnak és hosszabbodnak meg, a forgalom célszerűségére való tekintet nélkül.

Mindez a város jövő képének szomorú kinézését varázsolja elénk, annak a hírnek a kapcsán, melyet egy debreceni laptársunkból vettünk. Ott t. i. most készül el a város rendezésének és fejlesztésének a terve. — Nálunk? Ez még a jövő zenéje. Ma még csak a „hangolásnál“ sem vagyunk. Nálunk a rendezésről a rendről csak az újságok beszélnek s válaszul a távoli erdők zugnak szomorú történeteket, azok az erdők, melyekből hiába várja a lakosság a tűzelő fát.

Hamisított élelmi szerek.

A közönség becsapása.

Védekezzünk a csafók ellen.

Az élelmi szerekkel üzött csalások, visszaélésekről kaptunk ma jelentést. Zalka Zsigmond gazd. akadémiai tanár, a kassai vegykísérleti állomás vezetője elkészítette a kassai rendőrség által hozza küldött mezőgazdasági termékek vizsgálatáról szóló statisztikát s ebből kitűnik, hogy a kassai rendőrség valóban hivatása magaslatán állott, midőn egyéb nagyarányú elfoglaltsága mellett oly lelkiismeretesen üldözte a hamisítókát. Magyon üdvös volna, ha a tanács felterjesztésben kérné a kormányt, hogy a kassai vegykísérleti állomást ruházza fel áruminták beszerzésének a jogával. Ez által nemcsak 200-300 árumintát vizsgálhatna évente a vegykísérleti állomás, hanem több ezer darabot, mi által a hamisítók visszaélései a minimálisra redukálódnának. — A jelentés a következő:

A kassai m. kir. mezőgazdasági vegykísérleti állomáshoz a múlt évben a kassai rendőrkapitányi hivatal a mezőgazdasági termények, termékek és cikkek hamisításának tilalmazásáról szóló 1895. évi XLVI. t. c. alapján 277 mintát küldött be. És pedig 172 teljes tejet, a melyek közül kifogástalannak találtatott 105 minta, hamisítottak 67 minta. A hamisítás történt: lefőlözés után 50, vizezés 9, lefőlözés és vizezés után 8 esetben. Beküldetett továbbá 62 lefőlözött tejmintát, a melyek közül kifogástalannak volt 57, vizezett 5. A beküldött 10 tejfől minta közül kifogástalannak találtatott 3, alacsony zsírtartalom alapján kifogásoltatott 6, vizezés miatt 1 minta. A beküldött 19 vajminta közül kifogástalannak találtatott 4, míg magas víztartalom alapján kifogásoltatott 2, romlott, avas volta miatt 13. A beküldött 1 tejszín, 1 turó, 4 liszt és 1 kenyér minta kifogástalannak volt. A megvizsgált 5 paprika minta közül magas hamutartalom alapján kifogásoltatott 1 minta.

TÁVIRATOK ÉS TELEFON-JELENTÉSEK.

A képviselőház ülése.

Apponyi Albert beszéde.

A kultuztárcát letárgyalták.

Budapest, jan. 16.

A képviselőház mai ülése azzal kezdődött, hogy a Ház az elnök javaslatára elhatározta, hogy Bernáth Dezső temetésére való tekintettel d. u. fél kettőkor rátér az interpelláció tárgyalására.

A kultuztárca általános vitáját bezárta Apponyi Albert gróf, aki hosszabb beszédben válaszolt a vita során felszólalók beszédeire. Az egyetemre vonatkozólag Apponyi koncedálja Ballagi kijelentéseit, melyek szerint a budapesti egyetemnek nincsen alkotmányos alapja. Beszél azután a középiskolai tanárképzésről és annak fontosságáról. Hencznek az akadémia ellen szórt vádjaira nincs mit felelnie. Ez a támadás teljesen méltatlan volt. Majd a harmadik egyetemről szól. Az egyetem tulsufaltságot a harmadik egyetem sem fogja megszüntetni. Ahhoz legalább még két új egyetem kéne. Ebből látható, hogy szólt nem ellensége a negyedik egyetemnek. Dehát a negyediket csak a harmadik után lehet felállítani.

A mi a harmadik egyetem helyének megállapítását illeti, hát erre nézve az irányadó első sorban, hogy ez nem városi, hanem kulturális érdek. Apponyi ezután a tanítók fizetésrendezéséről szól. Visszautasítja azt a sokat hangoztatott vádat, hogy a fizetésrendezés csak ideiglenes lesz. Igaz ugyan, hogy ennek a pénzügyi súlyát nagyon megfogja érezni az állam háztartása, mert hát szegény ország vagyunk. De ezt az ügyet már végre rendezni kell. A tanító fontos nemzeti munkát végez, s ezt a munkát kellően jutalmazni kell. Azt akarja, hogy a tanítók tovább is üdvös polgárai legyenek e hazának, s épen ezért a nemzetnek és az életnek kívánja a kulturát átalakítani.

A Ház zajos tetszéssel honorálta a kultuztárcát elvételét és elfogadta általánosságban a javaslatot. A részletes tárgyalásra kerülvén most a sor, az egyetemek tételénél Bakonyi Samu szólalt fel s kijelenté, hogy nem zárkózik el a harmadik egyetem felállításától, amelyet is Debrecennek kíván.

Csernoch Károly figyelmeztet arra, hogy a budapesti egyetemnél sok a katolikus alap, amelyeknek kezelését az egyházra kívánja bízni.

Hencz Károly az ől panaszoktól, hogy a múlt héten az egyetemre szórt vádjait még nem cáfolták meg. Felolvassa egy fővárosi könyvkereskedő cég egyetemi tájékoztatóját, amelyből kitűnik, hogy az egyetem vizsgálja a *lutri*.

Apponyi azt feleli Csernochnak, hogy ez egyetemi katolikus alapok kezelésénél az eredeti intenciók szerint járnak el. Hencz vádjaira elismeri, hogy az egyetem ügyei nagyon is rászorultak a reformra. Az orvoslás nem is fog késni.

Bánffy Dezső kéri, hogy a középiskolák a központi bizottság felügyelete alá kerüljenek. Mitan ebben a dologban hosszabban kíván szólni, kéri beszédének holnapra halasztását, a mit a Ház meg is enged s rátér az interpellációkra. Samassa intezett a M. Á. V. zavarainak dolgában interpellációt a kereskedelmi miniszterhez, a mire az ülés egy negyed 3 órakor véget is ért.

Polónyi nyilatkozni fog.

Az igazságügyi tárca tárgya ásánál.

Budapest, jan. 16.

A Polónyi Halmos-ügy volt tegnap is az általános érdeklődés középpontja, a képviselőház tegnapi ülése alatt már meg volt állapítható, hogy azoknak a száma, akik Polónyi Géza mellett foglalnak állást, a megjelent nyilatkozatok után erősen meggyarapodott. A képviselők legnagyobb része politikai hajszának tekinti ezt az egész kérdést, mely mindennemű pozitív adatok nélkül jutott a nyilvánosságra. A függetlenségi pártkörben, hol tegnap feltűnő nagy számban jelentek meg a párt tagjai. Az est folyamán megjelent Polónyi Géza is, rendkívül meleg fogadtatásban volt része. A párt tagjai üdvözölték, többen kérdezősködtek további szándékairól.

Az igazságügyminiszter csupán annyit mondott, hogy az igazságügyi tárca-tárgyalásnál mindjárt a vita elején fel fog szólni és a maga személyes dolgairól is fog nyilatkozni. Az igazságügyminiszter ez a szándéka nagy tetszéssel és helyesléssel találkozott. A párt hangulatáról itélve, bizonyosra lehet venni, hogy tüntetőleg fog állást foglalni Polónyi mellett. Az igazságügyminiszter közel 2 óra hosszat időzött a klubban, több estilap miniszteri tanácskozásról és ezzel kapcsolatban a kabinetkérdés felvetéséről is ir. A M. T. I. illetékes helyről arról értesül, hogy e híresztelések komoly alap nélkül való koholmányok.

UJDONSÁGOK.

Versailles vége.

A Nap- király bűbajos Versailles-át Franciaország halálra ítélte. Átalakítják gyermekmenhelynek.

Már Versailles sem szent nekik! kiáltanak fel az öreg esztéták. — Elpusztítanak ezek a szocialista vandálok minden szépet!

De ezek a vandálok új hódító kulturájukkal új muzeumokat, menházakat emelnek az íróknak, a művészeknek, a színészeknek. A nagy vandál, Briand miniszter azzal foglalkozik, hogy az Operát a népek adja, leszállítva helyárait.

Persze, hogy ennek a kulturának a régi kultura szimbóluma, a versaillesi kastély utjában állt. Hazug, arisztokrata szépségével s főleg emlékeivel. Ne féljenek az esztéták a világ nem fog összedőlni, ha a kastélyból gyermekmenhely lesz. Pusztuljon a régi királyi abszolutizmusra emlékeztető kastély, a feudális idők esztétáknak szép, de nekünk gyűlöletes emlékeivel együtt.

Talan nálunk sem artana, ha az új kultura áldásos szelleme átjöhetne a háttáron vámmentesen, de főleg csorbítatlan erejével. És a sok üresen álló kastély, a mi nyomorgó kulturembereink menhelye lenne.

— Uj kuriai bíró. A király Taug Emil kassai ítélőtáblai bírónak a kuriai bíró címet és jelleget adományozta.

— Szalay László főispán. Budapestről táviratozza tudósítónk: Abauj-Torna vármegye és Kassa szab. kir. város főispánjává Szalay László országgyűlési képviselőt terjesztette fel a kormány. A kinevezés már a hivatalos lap egyik legközelebbi számában fog megjelenni.

— Tisztújító közgyűlés a Kazinczy-körben. A Kazinczy-kör február 3-án (vasárnap) d. e. 11 órakor a városháza közgyűlési termében tisztújító közgyűlést tart, a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. A kör 3 évi működését feltüntető titkári jelentés. 3. Az alapszabályok módosítása. 4. Zárszámadás és költségelőirányzat. 5. Tisztújítás. 6. Esetleges indítványok és előterjesztések.

Kubelik adománya. A világhírű hegedűművész, Kubelik Janos, Debrecen polgára fenn volt Kovacs József polgármesternél s 1000 koronát adott jótékony célra. A művész meghagyása szerint az összeg fele a siketnéma-intézet, a másik fele a mentőegyesület javára esik.

— Ujjoncozási statisztika. Az elmúlt két ujjoncozási évben foganatosított sorozások statisztikájának összeállítására kiadott miniszteri rendeletet a hivatalos lap mai száma közli. E rendelet értelmében a két sorozás eredményei sorozójárások szerint irandók össze, még pedig külön az 1905-ik és 1906-ik évre. A statisztikát az illető járások tisztviselői állítják össze, még pedig egy példányban a minisztérium, egy példányban az illető járás levéltára számára.

— Irodalmi és társadalmi zsúr. Vasárnap, január hó 20-án tartják a Szalay László urnó vezetése mellett buzgólkodó kassai urhölgyek a harmadik irodalmi és társadalmi zsúr. Ez alkalommal változtat a rendezőség az eddigi szokáson s sem felolvasást, sem pedig más magán előadással tölti be a szórakozásnak szánt időt, hanem a 34. gyalogezred zenekarának közreműködésével sétahangversenyt rendez. A január 2-án tartott második zsúr tiszta jövedelme 331 kor. 70 fillér volt. Ez az összeg azonban nemcsak az 1 koronás bevételekből gyűlt össze, hanem a háziasszonyok 2 kor.

belépő-dijaiból is. Az összegyűlt pénz nemes célt szolgál. Az éhez és fázó szegényeket ruházza, látja el meleg étellel. A közönség bizonyára a harmadik zsuron még fokozottabb érdeklődést tanúsít. A lelkesen buzgólkodó hölgyek különben gondoskodnak arról, hogy a siker biztosítva legyen.

A kivándorlásra csábítók ellen. Andrassy Gyula gróf belügyminiszter a kivándorlásra csábító zugügynökök leleplezésére Abauj-Torna, Sáros és Zemplén megyékben titkos megbízottakat küldött, akik messze terjedő meghatalmazással üldözik az emberhussal kereskedő hajótársassági ügynököket. A megbízottak által följelentett egyéneket rögtön ítélő közigazgatási bíróság elé állítják.

A konyhakésbe dőlt. Régi római hadvezérek választották az önkéntes halálnak azt a borzalmas módját, hogy az élesre fent kard pengéjébe dőltek. A japánoknál egyebként ez ma is szokás. Van erről egy meghatóan romantikus szindarabunk is, a Pállangó kisasszony. A fénylő nap országának bájos gósája, mikor megtudja, hogy kedvese, egy amerikai tengerésztszít, hűtlenül elhagyta, szívével csak játszott, fájdalomában apjának hősi kardjába dől, megöli magát. Kovács János abauj-szántói gazdaleny is az ősi időkbeli való módját választotta a halálnak nagy elkeseredésében. Ma reggel itas állapotban állított be testvérbátyjához. Kovács András, a ki a premontrai rend főgimnáziumában iskolaszolgá. Ez azonban hazaküldte. Kovács János bátyjának lakására érve, egy hosszú, élesre fent konyhakést hegyével kifelé a szekrénynek állított s azután háttal a kesnek dőlt. Az éles penge szerencsére csak a vállába fúródott. Így is súlyos sérülést szenvedett az elkeseredett ember, aki most a kassai kórházban várja fájdalmas sebének behegedését, Kihallgatása alkalmával bevallotta, hogy az élettől akart leszámolni.

Két öngyilkos. A tegnapi napon történt két öngyilkosságról már beszámoltunk. Miklós János péksegéd, mint értesülünk a kórházban jobban van. Állapotában javulás állott be s dacára a súlyos belső sérülésnek orvosai reménykednek felépülésében. A második öngyilkos *Grofesik* Mária sem fogja életével megfizetni végzetes tettét. A gyors orvosi segély valószínűleg hamarosan visszaadja az életnek.

Sztrájk a vadászaton. A sztrájkok történetében, mint érdekes kuriozumot említjük fel egy debreceni újság hírért, mely így szól: Tegnap ugyanis egy nagyobb debreceni vadásztársaság Balmazújvárosra ment ki vadászni. Hajtókát keresett a társaság. Jelentkezett is egy sereg ember, a melynek vezetője az indulás előtt kérdést intézett a társasághoz, hogy teljesíti-e a követelést?

Miféle követelést? — kerdezték.

— Hát az egy forint bért és az 1 liter pálinka „cuifogot”.

A vadászok nagyot néztek, amikor ezeket hallották. Eddig ugyanis a hajtók fejéknél 40 krajcár bért és egy fél liter pálinkát kaptak s most másfélszer annyit követelnek.

A hajtók szónoka hozzátette:

— Bizony kérem, ezután már így lesz, mert Bokányi ur megparancsolta, hogy egy forinton és egy liter pálinkán alul ne álljunk be hajtani.

A vadásztársaság a Bokányi ur parancsára nem hajolt meg s a hajtók kimondták a sztrájkot. — Annyi veszteség érte a társaságot, hogy ezuttal nem hódolt a vadász sportnak.

A hajtók sztrájkja a nyulak körében általános és osztatlan örömet keltett.

Az alkoholizmus ellen. Az alkoholizmus ellen hasábokat irnak a lapok s va-

lamennyi azzal véli az alkoholizmus terjedését meggátolni, ha a korcsmai italmérési engedélyek számát apasztják. Pedig tévednek azok, akik azt hiszik, hogy az esetben, ha kevesebb lesz a korcsma, hát kevesebb lesz az alkoholista! Nem a korcsma létszámát kell apasztani, hanem a pálinkaméréseket! — A korcsmaiban a bor- és sörfogyasztás mellett alig van pálinkafogyasztás. Ez által tehát nem terjed az alkoholizmus, hanem a pálinkamérések a lelki és szellemi élet megromító fészkei. Az égetett szeszes italok őrlik meg a szervezetet s nem csupán a szellemi, hanem az anyagi és erkölcsi élet halálát okozzák. Nem kellene tehát pálinka mérésekre engedélyt adni, sem a szatócsoknak megengedni, hogy égetett szeszes italok eladásával foglalkozzanak. Ez volna a legjobb megoldás.

Az országos birkozó-versenyt, melyet a Kassai Atletikai Klub folyó hó 20-án kivánt rendezni, kénytelen mivel a színházat vasárnap nem kaphatja meg, f. hó 27-ére elhalasztani és a Schalkház-szálló nagy dísztermében megtartani. A fővárosi sportegyletek igen szép számu nevezéseket küldtek s így az ez évi bajnok versenyek bizonyára ép oly érdekesek lesznek, mint volt a tavalyi, a színházba megtartott I. országos mérkőzés.

Keresztény munkások mulatsága. A ker. szoc. munkasegylet február hó 9-én szombaton este tartja táncmulatságát Mester Istvánné urnő védnöksége mellett, a táncmulatság iránt nagy az érdeklődés már most is.

A halál aratása. A városi tanács most állította össze a halálozási statisztikát. E szerint hat esztendő alatt a következő számu ember halt meg Kassán: 1900-ban 1022, 1901-ben 985; 1902-ben — 1020; 1903-ban — 1002; 1904-ben — 1023; 1905-ben — 1007; 1906-ban 923 egyén. A mult esztendei halálozások száma tehát apadást mutat.

Szent Imre kör mulatsága. A kassai Szent Imre-kör folyó hó 19-én tartandó hangversenyyel egybekötött táncestélyre erősen készül s a lehető legnagyobb tevékenységet fejt ki annak sikere érdekében. A tánc érdekességét feltétlenül emelni fogja a szünóra után közvetlen jövő cotillon-tánc. A mulatság sikerét a jegyek kelendősege már most is biztosítja.

Színház, művészet.

Heti műsor:

Szerdán, jan. 16. Az asszony.

Csütörtökön, jan. 17. A három testőr.

Pénteken, jan. 18. Itt először: A vig özvegy. Operette.

Szombaton, jan. 19. A vig özvegy.

Vasárnap, jan. 20. d. u. leszállított hely-árrakkal: A vasgyáros, este: A vig özvegy.

Lehár diadalmos operettje a Vig özvegy pénteken száll sikra Kassán is a sikerért. Már eddig kétségtelen, hogy az operett alaposan felköltötte a közönség érdeklődését. Nem is lehet ez másképp. Ma már ott tart diadal utjában Lehár daljátéka, hogy számokban beszélnek róla. Nevezetes, hogy a darab legsikerültebb énekszama a gyönyörű Vilja-dal világrekordot ért el. Ez a kompozíció egymaga egy bécsi zenemű kiadónál nem kevesebb, mint tizenhat-féle kiadásban jelent meg a legkülönbözőbb han-

emekben és hangszerek számára. A bécsi Theater an der Wien-ban pénteken kerül 300-szor előadásra a Vig özvegy, melynek premierje 1905. december 30-án volt. A legnagyobb sikerű bécsi operett eddig „A denevér” és „A cigánybáró” volt. Az 21 év alatt érte meg 250-edik előadását, ez 18 év alatt 300-dik előadását. Ilyen sikert mint a Vig özvegy még nem volt Bécsben. Kassán érthető izgalom fogja el a színészeket a premier előtt. De ha jó a darab, nincs kétség a sikerben. Már pedig eddig a világvárosok kényes színházi közönsége azt mondta, hogy jó ez az operett — Kassának tehát szintén tetszeni fog. A kassai előadás szereposztása a következő: Zéta Mirkó — Faragó Ödön; Valenciene — Diósi Nusi; Danilovics — Pápai; Glaviari Harna — egy nap Váradi, másnap Kálai; Camtke Ronillon — Csöregh; Paul — Czobor; Bogdanovits — Barta; Kromow — Nagy Gyula; — Olga — Nagy Aranka; — Nyégus — Doktor János. Ezen-kivül hat grissette a karszépeiből.

Jerichó falai.

(Sutró színműve) —

Ez a kiváló színmű, jelenségei minden izében érvényesülve került tegnap színpadra. A darab maga a mai modern színművek legjobbjai közé tartozik, korfestő, egyénileg is teljesen kidolgozott alakjai a mai életet tárják szemünk elé. Az angol romlott főúri világ és az életerős, fejlődő polgári elemek összekeveredésének a hatását vizsgálja az író és az orvos tekintetével mutat reá a polgárság ama európaszerte egyetemes gyöngéjére, melynél fogva ereje és képességei teljében sem tud szabadulni a fejlődése nyomán leszorított főúri osztály iránti sóvárgásától. Az a polgárság, mely nehéz küzdés árán tudott csak felvergőzni társadalmi jelentőségű osztálylyá, eme helyzetében nem terebélyesedik szét a maga erkölcsi és természetének megfelelő szokásai kifejlesztésével és általánossá tételével, hanem igyekszik magába oltani a háttérbe szorított történelmi osztályok vérszegény erkölceit, persze vesztére. Még jó ha csak olyan gyötrelmek után bír feltűrkerekedni erős fizikuma, a szerencsétlen vereségek okozta lázas állapotból, mint e darabban. De sokszor, a leggyakrabban, a teljes el-sorvadás jut osztályrészául.

Sutro optimisztikusan fogja fel a kérdést és úgy oldja meg, hogy a polgárembert teszi győztessé.

Kétségkivül csak azért választotta ezt a megoldást, hogy nézői nyugodtan hagyják el a színházat, tehát pusztán udvarias előzékenységből, remélve, hogy is tanulnak a látottakból. Mert be kell látniok, hogy ez az egy eset, talán többedmagával ugyan, de mindenestre csak kivételképen fordul elő ama rendszerint végzetessé váló konfliktusokból, melyeket a polgári és főúri gondolkodás ellentétessége hoz létre az összekeveredésnél.

Az előadás elsőrangú volt; Komjáthy oly rokonszenvenessé tette szerepét, hogy kezdetől fogva megnyerte igazának a közönséget. Rác dr. jó humorral, pompásan játszott. Faragó kiváló alakítást nyújtott. Czobor igen jó volt egy ifju dandy szerepében.

Fái Flóra már pusztán megjelenésével is nagy hatást ért el. Amit pedig a játékával művelt, azt csakis a tökély fokozatos variálásának lehet nevezni. Annyi bájjal és művészettel kreálta azt a könnyelmű, okos, légiessen szöke és érzéki asszonyt, hogy csak úgy tudjuk elismerésünket kifejezni, ha azt mondjuk: ennél jobban és szebben senki nem játszhatik. Komjáthy né pompás toalettjeinél csak átgondolt, disztíngvált játék volt szebb. Etsy Emilia igen kedves volt, Takács Mariska eredeti. (—r.)

A KASSAI JELZÁLOGBANK R. T.

további intézkedésig

összes régi betéteinek kamatlábát

4° -ra emelte **4°** -ra
fel

és **UJ BETÉTEKET** is ezen kamatra fogad el. E mellett a 10%-os tőkekamatadót is **sajátjából viseli.**

BAUERNEBL ÉS FIA, KASSA

SÖRFÖZDE ÉS MALÁTAGYAR.

Telefon: 78. Alapított 1857.

Termeli a legjobb minőségben a következő söröket:

KIRALY SÖR **KORONA SÖR** **SÖTÉT BAJOR-SÖR**

Legujabb műszaki berendezéssel és mesterséges pincehűtéssel felszerelve.

Nagyobb küldemények saját jéggel hűtött sörszállító-kocsijainkban szállítanak. — A különböző minőségű sörök szállítása palackokban is történik.

Bővebb felvilágosítással, nemkülönben árjegyzékkel kívánatra a söröződe készséggel szolgál.

Royal nagyétteremben kizárólag e söröződe söre méretek ki.

Alapított 1844.

Alapított 1844.

KASSAI TAKARÉKPÉNZTÁR

a cs. kir. szab.

Triesti Általános Biztosító Társaság
(Assicurazioni Generali),

Magyar Jég- és Viszontbiztosító részvénytársaság és
Első O. Általános Baleset Ellen Biztosító Társaság
főgynöksége a székesegyházzal szemben, saját házában.

Takarek betétek könyvecskére és folyó-számlára. Váltók és kisorsolt értékpapírok leszámítása, beszedése.

Kölcsönök váltóra, házra, földbirtokra, értékpapírokra és folyó-számla alakjában.

Értékpapírok, okmányok, ékszerek megőrzése.

Váltóüzletében értékpapírok, külföldi pénzek vétele és eladása tőzsdei árfolyam szerint.

Közbenjárás katonai házassági óvadékok letételénél.

K. Iföldi és vidéki szelvények, chequek beváltása és beszedése.

Osztálysorsjegyek eladása.

Hítellevelek és pénzáttalás bármely külföldi városba csekély díj mellett.

Safe Deposit pénzszekrények.

Postai megbízások azonnal elintéztetnek és fölvilágosítások készséggel adatnak.

Kiadó: Muranyi József.

DUBEZ IMRE

UTÓDA

drogeria Kassa

ajánlja VALÓBAN KITÜNŐ MINŐSÉGŰ gyógyárait, illatszereit, pipercikket, háztartásicikket, párisi különlegességeket, szappanait. Fog- és száj-ápolási szereket és eszközöket. MANICURE szerek.

Az idényre

VALÓDI COGNACOT VALÓDIRUMOT

Kitűnő orosz és chinai theákat, ezen üzletnél megszokott szolid árban és kiszolgálásban.

KASSAI TAKARÉKPÉNZTÁR.

ÉRTESÍTÉS.

Ezennel értesítjük a t. közönséget, hogy az eddigi 3 1/2 százalékkal emeltt elhelyezett betétek kamatlábát f. hó 1-től

4 százalékra emeltük

és az új betéteket is 4 százalékkal kamatoztatjuk; a betéti-kamatadót az intézet viseli.

Kassa, 1906. november 2.

Az igazgatóság

Egy jobb házba

szoptatós dajka, aki orvosilag kitűnő egészségűnek találtatott, állást keres.

Czim: Deák-Ferenc utca 15. sz.
LÓVY MIKSÁNÉ, I. em.

Nyomatott VITEZ A. UT. KASSA